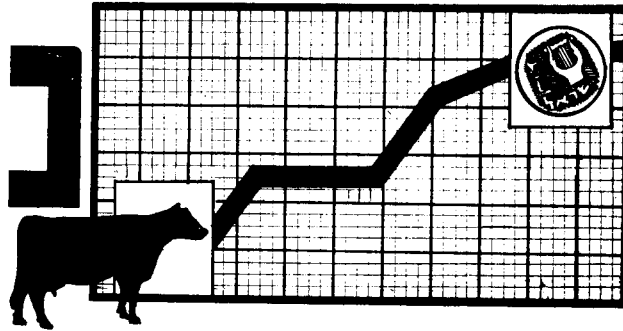

כלכלה

מהו „מחירו“ של אחוז אחד בהתעברות

בשעת עריכת ניתוח התוצאות עלה בדעתי לבדוק שלושה סוגי משקים. נטפל, לצורך החישוב, בשלושה משקים, תוך הנחה שבכל משק 100 פרות חולבות ובכל העדרים האלה מוריעים הזרעה ראשונה כעבור 61 יום מההמלטה.

במשק א' — ההתעברות 40%, במשק ב' — 50%, ובמשק ג' ההתעברות היא בשיעור של 60%.

(ראה טבלה בעמוד 41)

1. בהניחנו שכל הפרות בעדר התעברו, כלומר — גם הפרה האחרונה, וזוהי יקרה בהזרעה התשיעית בעדר עם 40% התעברות או בהזרעה השישית בעדר עם 60% התעברות, הרי יוצא שבמשק א' בו ההתעברות היא 40%, מספר „ימי נופש“ בעדר הוא גדול ב־1500 ימים לעומת משק ג' (60%), או, בממוצע, ב־15 יום יותר לפרה.

2. כשנניח שאחרי 4 הזרעות בלתי אפקטיביות יוצאת הפרה בגלל אי־התעברות, הרי שבמשק א' (40% התעברות) יש 12.1% יציאה בגלל עקרות;

במשק ב' (50% התעברות) יש 5.5% יציאה בגלל עקרות;

במשק ג' (60% התעברות) יש 2.6% יציאה בגלל עקרות.

ולסיכום השאלה: בכמה עולה למשק עליה כדי 10% ביציאה בגלל עקרות? וכמה מפסיד המשק בעקב 1,500 „ימי נופש“ נוספים עד להריון החדש?

אין במאמר זה תשובה על השאלה הנ"ל; מטרתו רק להסב את תשומת־הלב לבעיה זו מבחינה כלכלית.

ידוע הדבר שאנו מעריכים בסופו של דבר את התכונות השונות בבהמות שאנו מטפחים ומשביחים, כגון: — תנובת החלב, משקל הגוף והנבט השומן, בהתאם לחשיבותן בהגדלת ההכנסה מהבהמה שאנו מחזיקים. את ערכה של התעברות הפרה אפשר לקבוע (לשבט או לחסד) ע"י חישוב הרווח או ההפסד, הנגרמים מחמת דחיית הזרעה במחזור אחד (21 יום) של תאנה, או ע"י חישוב וקביעת ההפרש בהכנסות בין עדרים השווים בכל סעיפי התשומה (ימי־עבודה לפרה, כמויות מזון וכו'), אולם נבדלים בשיעורי ההתעברות בלבד.

זה שנים נהוג ב„השרות להזרעה“ לסכם תוצאות ההתעברות לפי בדיקות הריון וזה מתבצע לגבי אותם המשקים שמספקים את הנתונים בארץ סדיר. בפירסום האחרון של „השרות“ — „סיכומי ההתעברות לפי בדיקות הריון בעדרים הקיבוציים, אוקטובר 68 — מאי 1969“ צויינה תוצאה ממוצעת של 50% התעברות לפי בדיקות הריון, כשהחלוקה לפי המשקים היא כדלהלן:

מספר משקים	אחוז התעברות
4*	פחות מ־40%
12	40% — 44.9%
16	45% — 49.9%
25	50% — 54.9%
19	55% — 59.9%
1	60% — 64.9%
2	65% — ויותר
* התוצאה הנמוכה ביותר — 36.9%.	

משק א', 40% התעברות		משק ב', 50% התעברות		משק ג', 60% התעברות		ימים מההמלטה	מס' הזרעה
מס' פרות	ס"ה ימיינופש ¹	מס' פרות	ס"ה ימיינופש	מס' פרות	ס"ה ימיינופש		
40.0	2440	50.0	3050	60	3660	61	1
24.0	1968	25.0	2050	24	1968	82	2
14.4	1483	12.5	1288	9.6	989	103	3
8.6	1066	6.3	781	3.8	471	124	4
5.2	754	3.1	499	1.6	232	145	5
3.2	531	1.6	266	1	166	166	6
1.9	355	0.8	156	—	—	187	7
1.1	229	—	—	—	—	208	8
0.7	160	—	—	—	—	229	9
—	8986	0034	—	7486	—	—	ס"ה
12.1		5.5		2.6		% היוצאות מאי־התעברות	

¹ „ימי נופש” — הימים מתאריך ההמלטה ועד להתעברות — Service period
דן קלי
השרות להזרעה מלאכותית

תזכורת בעיתה

רשימתו של דני קלי — „מהו מחירו של אחוז אחד בהתעברות”, מן הראוי שתעורר את כלכלני הענף לעריכת מחקר יסודי בשאלה זו, אף־על־פי שאין הדבר קל כל עיקר, כיוון שיש לבדוק הרבה גורמים המעורבים בחישוב וסיכום ההפסדים מחמת פוריות לקויה.

בחוברת 86 (עמוד 45) של „משק הבקר והחלב” הביא החתום מטה איאלו מספרים על ההפסדים מאי־התעברות, ושם נאמר: „אי־התעברות גורמת להפסד של 10% בהכנסה מעדר החלב. כשאין הפרה מתעברת כעבור 90 יום מההמלטה, עלול להיגרם הפסד של מחצית הדולר עד 2 דולר לכל יום של איחור בהתעברות מעבר למועד הנ”ל”. למסקנה זו הגיעו כלכלנים בארה”ב שבדקו בעיה זו באיזורים שונים של מדינות־הברית. הימצאו גם חוקרים משלנו את הדרך לבטא את ההפסד למעשה מחמת אי־התעברות או איחור בהתעברות בצורה כה פשוטה ומשכנעת, תוך הסתמכות על עובדות ממשיות בעדרים שונים בארץ?

י. ע.

תיקון טעות

בחוברת מס. 104, בעמוד 25 — במאמר על „מחלות בעלי־חיים והדברתן”, כתוב בטור הימני, בשורה האחרונה — T. brucei וצריך להיות — T. cruzi.

זוטר

▲ חברת אניות יאפאנית הובילה פרות מארה”ב ומקנדה במכולות (קונטיינרים), כשבכל אחת מהן „שוכנו” 6 פרות. אחרי שייט של 9 ימים הגיעו הפרות במצב טוב. מחיר ההובלה היה 161 דולר לראש, והוא לא היה יקר משבהובלה רגילה בפרתות שבונים על האניה. הטרינספורט בשיטה זו היה מהיר יותר, כיוון שנזקקו לאניות־מכולות. בסופו של דבר התברר שההובלה בשיטה זו היא גם זולה יותר.